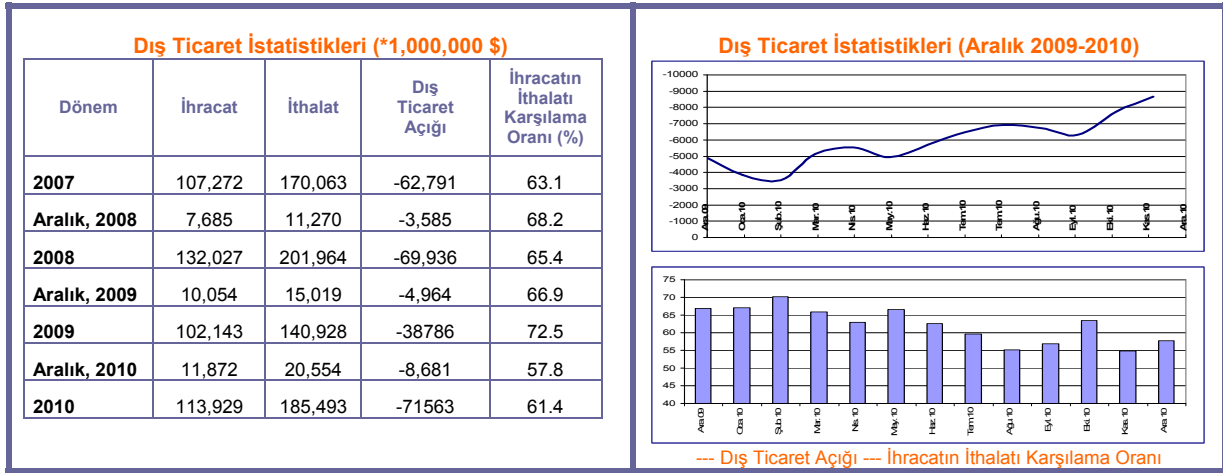

EKONOMİ BÜLTENİ 58 28 Ocak 2011

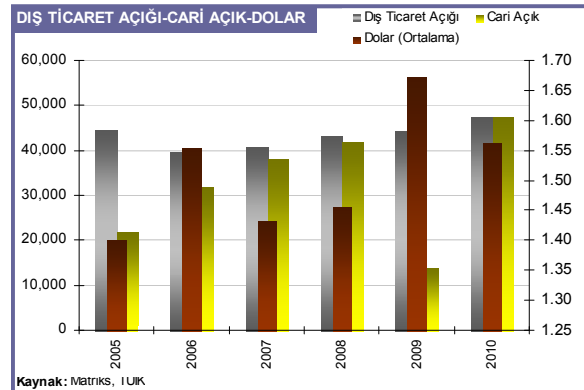
REKOR DIŞ TİCARET AÇIĞI İLE GÖZLER TCMB'YE YÖNELDİ

TÜİK tarafından 28 Ocak 2011 tarihinde açıklanan geçici dış ticaret istatistiklerine göre, 2010 yılı Aralık ayında ihracat, önceki yılın aynı dönemine göre %18.1 artış göstererek 11.9 milyar dolar olarak gerçekleşirken; ithalat, aynı dönem için %36.8 artışla 20.6 milyar dolar düzeyinde oluşmuştur. Bu rakamlarla, Türkiye'nin dış ticaret açığı, önceki yılın aynı ayına göre yaklaşık %74.9 oranında artarak 8.7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. **Yıllık bazda rakamlar ise açıkta oluşan riski ortaya koymaktadır. Buna göre dış ticaret açığı 2010 yılında bir önceki yıla göre %84.5 artış göstererek 71.56 milyar dolar ile tarihin en yüksek düzeyine ulaşmıştır.** Yıllık bazda ihracatın ithalata karşılama oranı ise %61.4 düzeyinde gerçekleşmiştir. **Dış ticaret açığının rekor düzeyde artmasında, 2010 yılının genelinde düşük bir düzeyde seyreden kur etkili olmuştur. İkinci unsur ise ihracatın %56'sının gerçekleştiği Avrupa ülkelerinde yaşanan borç yükü sorunu nedeniyle bu bölgede tüketimin azalmasıdır. Üçüncü unsur ise canlanan iç tüketimin, düşük kur düzeyi nedeniyle ithal mallara yönelmesidir. Bu faktörler ışığında ihracatın artış hızı sınırlanırken, ithalatta hızlı bir çıkış kaydedilmiştir.**

Dış açık, cari açığı yukarı taşıyor...

Genişleyen dış ticaret açığı, cari açık problemini artırmakta ve Türkiye'nin sıcak para bağımlılığını tetiklemektedir. Mevcut durumda not artırımı olasılığının güçlü olması ve mali yapının gücünü koruması bu riskleri dengeleyebilecek unsurlar olarak dikkate alınabilir. Ancak 2011 yılı için gerek Avrupa'daki kamu borcu sorunu, gerekse FED'in likiditeyi geri çekme olasılığı risk unsurları olarak karşımıza çıkmaktadır. İhracatın %56'sının yapıldığı Avrupa'daki kamu borç yükü sorununun krize dönüşmesi, Türkiye'nin dış ticaret dengesini doğrudan olumsuz etkileyebilecek bir unsur olarak durmaktadır. Diğer yandan FED'in dolar likiditesini geri çekme eğilimine girmesi, cari açığı finanse eden sıcak paranın geri çekilmesine neden olarak Türkiye ekonomisi üzerinde bir stres yaratabilir. Bu nedenle dışsal şoklara yönelik dayanıklılığın artırılması için cari açık probleminde yönelik önlemlerin alınması gerekmektedir. Burada mevcut durumda alınan önlemler kuru yukarı yöneltme ve mevduat vade yapısını uzun vadeye çekme olarak görülmektedir. Cari açık riskinin önemi göz önünde bulundurulduğunda, bu stratejinin doğru bir hareket olduğu gözlenmektedir.

IHRACAT YAPILAN ÜLKELER			İTHALAT YAPILAN ÜLKELER		
Ülke	Bin \$	%	Ülke	Bin \$	%
Almanya	11 453 464	17.0	Rusya	21 592 256	11.0
İngiltere	7 223 653	21.7	Almanya	17 529 872	24.4
İrak	6 042 790	17.9	Çin	17 180 042	35.5
İtalya	6 508 201	10.5	A.B.D.	12 318 394	43.6
Fransa	6 038 123	-2.8	İtalya	10 202 654	33.0
Rusya	4 632 323	45.2	Fransa	8 176 351	15.3
B.A.E.	3 340 185	15.3	İran	7 644 782	124.5
A.B.D.	3 769 260	16.3	Güney Kore	4 764 009	52.8
İspanya	3 564 137	26.5	İngiltere	4 676 567	34.6
İran	3 042 957	50.3	İspanya	4 839 933	28.1

2010 yılının genelinde ihracat yapılan ilk dört ülke sırasıyla; Almanya (11.45 milyar dolar), İngiltere (7.22 milyar dolar), İtalya (6.5 milyar dolar) ve Irak (6 milyar dolar) olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'nin 2010 yılı ithalat hacminde ise 21.6 milyar dolar ile Rusya ilk sırada yer alırken, bunu yaklaşık 17.5 milyar dolar ile Çin ve 17.2 milyar dolar ile Almanya takip etmektedir. Buna göre ihracatta Avrupa ülkeleri ağırlığını korumakla birlikte Irak gibi son yıllarda işbirliğinin hızla arttığı komşu ülkeler dikkat çekmektedir. Bununla birlikte komşu ülkelerle yapılan ticarete ithalat-ihracat dengesine dikkat edilmelidir. Nitekim, Rusya ile yapılan ihracat 4.63 milyar dolar düzeyinde kalırken, ithalat 21.6 milyar seviyesinde olmuştur.

Yani sadece bu ülke ile yapılan ticaretten 17 milyar dolar açık oluşmuştur. Yine dikkat çeken unsur ihracatta ilk 10'a girmeyen Çin, ithalatta 3. sıraya oturmuştur.

2011 yılında TCMB'nin 'uyanık kalması' şart...

2011 yılında özellikle dışsal risklerin yüksek bir düzeyde seyretmesi nedeniyle ekonominin dayanıklılığını artırmak temel strateji olmalıdır. Bu noktada rezervlerin yükseltilmesi, kurun cari açığı dengeleyecek düzeylere yönlendirilmesi, sıcak paranın uzun vadeye özendirilmesi gibi adımlar bu yılın kritik adımları olarak ön plana çıkmaktadır. Bunun yanı sıra mali disiplinden uzaklaşılması gerekmektedir. Özellikle seçim yılı olması nedeniyle bu nokta dikkatli takip edilmelidir. Ancak bu yılın önemli yükü, T.C. Merkez Bankası'nın omuzlarındadır. Nitekim, gerek rezervlere yönelik adımlar gerekse sıcak para konusundaki ayarlamalar, TCMB'nin elindeki araçlarla gerçekleştirilebilir. Bu nedenle, OKFRAM olarak, T.C. Merkez Bankası'nın piyasayı yakından izleyerek aktif ve hızlı kararlar almaya devam etmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Yine ihracat potansiyeli olan ürün ve sektör gruplarının belirlenmesi ve bu gruplar öncelikli olmak üzere fonlama, teşvik, sigorta ve vergi sistemlerinin yeniden yapılandırılması gerektiği, alternatif dış pazarların oluşturulmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilmesinin zorunluluk olduğu görüşündeyiz.